

Nr 316.

Av herr Johansson i Stockholm m. fl., om uppsägning av det s. k. Marshallavtalet mellan Sverige och Amerikas förenta stater m. m.

I motion nr 10 i andra kammaren vid 1950 års riksdag föreslog den kommunistiska riksdagsfraktionen att Sverige skulle uppsäga den s. k. Marshallöverenskommelsen och utträda ur Marshallorganisationen. Motionen vann icke riksdagens bifall. Under det år som gått sedan dess ha de i nämnda motion framförda prognoserna ytterligare bekräftats och argumenten vunnit ökad styrka. En rad nya faktorer ha tillkommit, vilka göra ett kvarstannande inom Marshallorganisationen oförenligt med en alliansfri utrikespolitik.

Marshallorganisationen har i stort sett upphört att fylla den uppgift, som ursprungligen föregavs i motiveringen för Sveriges anslutning. Dollarbristen har under det senaste året upphört att vara något större problem, och de ursprungliga hjälpformerna stå på avskrivning. Så mycket klarare framstår att Marshallorganisationen blivit vad vi förutsagt i tidigare motioner: ett organ för att omställa samtliga Marshalländers näringsliv för krigshushållning enligt Atlantpaktens syften och framtvinga deras upprustning. Ur den långa raden av fakta som bestyrka detta nämna vi följande:

Den 9 december 1950 meddelades att ordföranden i OEEC:s exekutivutskott, Sir Edmund Hall-Patch, anlänt till Washington i spetsen för en OEEC-delegation för att »förhandla med den amerikanska regeringen om fördelningen av knappa råvaror för upprustningen».

Samtidigt uttalade OEEC:s generalsekreterare Robert Marjolin: »Parisorganisationen står inför frågan, hur man skall kunna ta i anspråk vad som behövs för upprustningen utan att föröda Västeuropas ekonomiska återhämtning».

Den 12 januari 1951 öppnades en konferens i Paris med OEEC »för överläggningar om råvaror med respektive länders upprustningsprogram för ögonen». Från svensk sida deltog envoyé Dag Hammarskjöld.

Den socialdemokratiska Aftontidningen skrev den 12 januari av denna anledning:

»Problemet om parisorganisationens ställning till och eventuella samordnande med de militära och ekonomiska atlantpaksorganisationerna riskerar i sin tur att på allvar ifrågasätta Sveriges och det neutrala Schweiz' vidare deltagande.»

»... Ett successivt inlemmande av parisorganisationen i atlantpakten måste med nödvändighet resultera i en allvarlig samvetskonflikt för Sveriges

och Schweiz' vidkommande. Frågan om Sveriges fortsatta deltagande i en organisation som öppet eller indirekt sorterar under eller samarbetar med västblockets militära organisationer kommer i det ögonblicket att aktualiseras.»

Det anförda beslutet genomfördes med oväsentliga formella ändringar. Trots detta kvarstår Sverige i Marshallorganisationen.

Den 19 december 1950 tillkännagav atlantpaktsrådet ett fempunktsprogram, enligt vilket bl. a. en försvarsproduktionsstyrelse »med stora fullmakter skall bildas» med en högste produktionschef i »samma ledarställning på sitt område som Eisenhower». Till denna post har Truman senare utsett direktör Herod, som representerar Morgankoncernen.

Då samtliga andra Marshalländers näringsliv omställs för krigshushållning enligt Atlantpakten och centraldirigeras av en amerikansk trustledare är det uppenbart att OEEC:s huvuduppgift automatiskt blir att tjäna Atlantblockets upprustning. Samtidigt meddelas gång på gång från den amerikanska kongressen, att Amerikas s. k. hjälpåtgärder för Europa helt skola koncentreras på upprustning. Det är därför enligt vår mening uppenbart, att Sveriges kvarstannande i Marshallorganisationen är otänkbart, om vi inför världen vilja hävda, att Sverige bedriver en alliansfri politik. Detsamma gäller för övrigt vårt medlemskap i Europarådet och Europaförsamlingen med deras inriktning på Västeuropas upprustning för krig i Atlantpaktens anda.

Med stöd av dessa under året nytillkomna skäl som tillägg till de tidigare framförda hemställa vi,

att riksdagen beslutar att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Sverige i enlighet med artikel 1 mom. 2 uppsäger överenskommelsen av den 30 juni 1948 angående ekonomiskt samarbete mellan Sverige och Amerikas förenta stater samt utträder ur OEEC.

Stockholm i januari 1951.

Gustav Johansson.

H. Hagberg.

Erik Karlsson.
